Sygn. akt OS 15/25

POSTANOWIENIE

Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie
z dnia (…) r.

w składzie:

Przewodniczący: **r.pr. Olimpia Marcewicz-Kochnio**
Sędziowie: **r.pr. Bożena Bilkiewicz-Bańka - sprawozdawca**
r.pr. Zofia Filipek-Kraczek

Protokolant: Agnieszka Kuchciak

po rozpoznaniu na posiedzeniu jawnym w dniu (…) r. sprawy ze skargi (…) na postępowanie r.pr. (…) na skutek odwołania z dnia (…) r. (wpłynęło (…) r.) od postanowienia Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie z dnia (…) r., sygn. akt RD-(…)o odmowie wszczęcia dochodzenia

postanawia

na podstawie art. 437 § 1 w zw. art. 438 pkt 3 w zw. z art. 297 § 1 pkt 1, 4 i 5 Kodeksu postępowania karnego (tj. Dz. U. z 2025 r., poz. 46 z późn. zm.) oraz art. 74^1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 499 z późn. zm.) uchylić w całości zaskarżone postanowienie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie o odmowie wszczęcia dochodzenia z dnia (…) r., sygn. akt RD-(…) i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania.

Przewodniczący: Członkowie:

…… …… ……
r.pr. Olimpia Marcewicz-Kochnio r.pr. Bożena Bilkiewicz-Bańka r.pr. Zofia Filipek-Kraczek

OS 15/25

UZASADNIENIE

Na posiedzeniu jawnym w dniu (…) r., Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie rozpoznał sprawę ze skargi Pani (…) na postępowanie radcy prawnego (…), wszczęte jej odwołaniem z dnia (…) r. (data wpływu) wniesionym od postanowienia Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie, dalej zamiennie Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego, z dnia (…) r., sygn. akt: RD-(…) o odmowie wszczęcia dochodzenia.

Rozpoznając sprawę Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie zwany dalej Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym ustalił co następuje:

W dniu (…) r. do Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie wpłynęła skarga – wniosek (…) o przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego z uwagi na możliwości popełnienia przewinienia dyscyplinarnego przez radcę prawnego (…).

Skarżąca wskazała, że radca prawny (…) została wyznaczona jej pełnomocnikiem z urzędu w sprawie toczącej się przed Sądem Rejonowym (…) w (…) o sygn. akt (…). Zarzuciła, że radca prawna nie dopełniła swoich obowiązków jako jej pełnomocnik we wskazanym postępowaniu, przede wszystkim nie nawiązała z nią kontaktu oraz nie poinformowała o stanie, toczącej się przed sądem sprawy. Na okoliczność przedstawianych w skardze zarzutów (…) załączyła plik dokumentów w tym m.in. wydruki korespondencji mailowej prowadzonej z radcą prawnym.

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego wydała w dniu (…) r., na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. w związku z art. 74^1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2024 r., poz. 499 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą, postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia w stosunku do radcy prawnego (…), uznając, że jej zachowanie nie wyczerpuje znamion czynu dyscyplinarnego.

W uzasadnieniu postanowienia Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego opisała przebieg przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego i odniosła się do stanowiska radcy prawnego wyrażonego, w jego toku. Analizując stan prawny sprawy nawiązała do regulacji wynikającej z art. 64 ustawy. Wywiodła, że treść dokumentów złożonych do akt postępowania, wskazuje, iż radca prawny profesjonalnie wykonywała obowiązki pełnomocnika z urzędu, zapoznała się ze sprawą i udzieliła skarżącej odpowiedzi, że nie ma podstaw do ponownego zaskarżenia nakazu zapłaty. W ocenie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego nie można podzielić zarzutów skargi, a zachowanie skarżącej należy odbierać jako próbę wywarcia presji na pełnomocnika, aby złożyła zarzuty pomimo braku ku temu podstaw.

Od powyższego postanowienia Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego (…) złożyła odwołanie, w którym wniosła o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu organowi, celem przeprowadzenia prawidłowego postępowania.

Skarżąca w obszernym uzasadnieniu odwołania opisała prowadzoną z jej udziałem sprawę sądową oraz okoliczności dotyczące jej stanu zdrowia psychicznego, które zostały zignorowane przez pełnomocnika z urzędu oraz Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego. Zarzuciła, że radca prawny wbrew twierdzeniom Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego nie wypełniła w sposób prawidłowy obowiązków pełnomocnika z urzędu i z tego tytułu podlega

odpowiedzialności dyscyplinarnej za postępowanie sprzeczne z prawem oraz zasadami etyki i godności zawodu radcy prawnego. Zdaniem skarżącej Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego dokonała w sprawie błędnych ustaleń m.in. dotyczących daty od jakiej radca prawny pełniła obowiązki pełnomocnika z urzędu, a podane w treści uzasadnienia informacje nie znajdują potwierdzenia w przedłożonych dokumentach, a ponadto są nieprawdziwe i nieetyczne.

Wskazała, że radca prawny (…) pełniła obowiązki jej pełnomocnika z urzędu od (…) r., co wynika z pisma Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie, datowanego na (…) r. W piśmie tym radca prawny została zobowiązana do niezwłocznego zbadania akt sprawy, zawiadomienia strony/uczestnika postępowania listem poleconym o wyznaczeniu jej pełnomocnikiem procesowym i prowadzenia sprawy z dołożeniem najwyższej staranności, zgodnie z Kodeksem Etyki Radcy Prawnego. Skarżąca zarzuciła, że radca prawny nie dopełniła tych czynności, nie skontaktowała się z nią nawet po przesłaniu jej w dniu (…) r. esemesa, a kontakt telefoniczny nawiązała dopiero po przesłaniu jej w dniu (…) r. emaila zawierającego groźbę, że o sprawie zostanie poinformowana Okręgowa Izba Radców Prawnych w Lublinie. Podniosła, że radca prawny nie zareagowała także na prośbę zawartą w emailu z dnia (…) r., o przekazanie na piśmie informacji jakie czynności wykonała w sprawie, w której występowała jako pełnomocnik skarżącej oraz wyjaśnienie zaniechania wykonania poszczególnych czynności procesowych.

Strona skarżąca podkreśliła, że swoim zachowaniem radca prawny (…) dopuściła się naruszenia jej interesu jako strony postępowania sądowego oraz naraziła ją na określone konsekwencje i skutki prawne, związane z nieprzeprowadzeniem rozprawy sądowej wyznaczonej na dzień (…) r., o której jako strona nie została poinformowana. W jej ocenie bez przeprowadzenia rozprawy sądowej i powołania biegłych specjalistów ani pełnomocnik ani też Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego nie były uprawnione do oceny jest stanu zdrowia psychicznego.

Skarżąca krytycznie oceniła działania Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego, która jako funkcjonariusz publiczny i jako osoba orzekająca w organach dyscyplinarnych działających na podstawie ustawy nie wywiązała się z ciążących na niej obowiązków. Zarzuciła, że w sposób nieuprawniony Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego odwołała się do dokumentów załączonych do wniosku z (…) r., którymi radca prawny występująca jako pełnomocnik od (…) r., nie dysponowała. Podniosła, że Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego błędnie oceniła zachowanie jej pełnomocnika z urzędu, niezasadnie przerzucając na nią jako stronę, odpowiedzialność za stan sprawy sądowej i ignorując jej stan zdrowia psychicznego potwierdzony badaniami lekarskimi z dnia (…) r.

Na poparcie prezentowanego stanowiska skarżąca przywołała szereg orzeczeń sądów dyscyplinarnych dotyczących oceny sposobu działania pełnomocnika z urzędu, który swoje czynności powinien wykonywać według najlepszej woli i wiedzy z należytą uczciwością, sumiennością i gorliwością. W ocenie skarżącej Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego kierując się względami koleżeństwa, a nie obowiązkami zawodowymi dała wiarę wyjaśnieniom radcy prawnego, a jej argumenty zignorowała.

Do odwołania (…) załączyła kopię esemesa przesłanego do radcy prawnego w dniu (…) r. oraz kopię opinii lekarzy biegłych sądowych, sporządzonej dnia (…)r.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż zgodnie z art. 437 § 1 k.p.k. w związku z art. 74^1 ustawy wniesienie środka odwoławczego obliguje Okręgowy Sąd Dyscyplinarny do jego rozpoznania. Czynności sądu dyscyplinarnego są w tym trybie działaniami prowadzonymi w całości przed wszczęciem postępowania dyscyplinarnego, a funkcją tych czynności jest jedynie kontrola zasadności wydanego postanowienia. W toku postępowania Okręgowy Sąd Dyscyplinarny nie prowadzi dodatkowego postępowania dowodowego a jego zadaniem jest zbadanie, czy Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego podejmując postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego przeciwko radcy prawnemu dokonał prawidłowych ustaleń stanu faktycznego i prawnego sprawy oraz prawidłowej jego analizy, a następnie ocenia, czy przy tak ustalonym stanie faktycznym i prawnym wydał prawidłowe rozstrzygnięcie, zwłaszcza w świetle zarzutów podniesionych w odwołaniu.

W wyniku rozpoznania środka odwoławczego Okręgowy Sąd Dyscyplinarny orzeka o utrzymaniu w mocy zaskarżonego postanowienia, o jego zmianie albo uchyleniu w całości lub w części. Uchylenie zaskarżonego postanowienia, skutkuje przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania przez Rzecznika Dyscyplinarnego. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny co do zasady nie jest uprawniony do zmiany treści postanowienia Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego o odmowie wszczęcia dochodzenia, a jedynym uprawnieniem Sądu jest tylko prawo do zmiany podstawy prawnej wydanego postanowienia.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny oceniając zgromadzony w sprawie materiał dowodowy oraz rozpatrując zarzuty strony skarżącej uznał, że jej odwołanie zasługuje na uwzględnienie. W ocenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego przedwcześnie uznał, że sprawa została wyjaśniona w stopniu wystarczającym do uznania, że zachowanie radcy prawnej (…) nie wyczerpuje znamion przewinienia dyscyplinarnego i tym samym zaistniały podstawy do wydania postanowienia o odmowie wszczęcia dochodzenia w sprawie.

W ocenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego ustalenia co do stanu faktycznego poczynione przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego w przeprowadzonym postępowaniu należy uznać za niewystarczające. Stosując w niniejszym postępowaniu odpowiednio przepisy postępowania karnego w szczególności regulacje art. 297 § 1 pkt 1, pkt 4 i pkt 5 k.p.k. należy uznać, że nieprzeprowadzenie wyczerpującego postępowania dowodowego w niniejszej sprawie *de facto* oznacza niewyjaśnienie okoliczności sprawy w tym zakresie i niezebranie dowodów, a tym samym brak możliwości rozstrzygnięcia w oparciu o posiadany materiał dowodowy czy doszło do naruszenia przez radcę prawnego przepisów ustawy i zasad Kodeksu Etyki Radców Prawnych. Zdaniem Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego przed rozstrzygnięciem sprawy nie podjęła wszelkich niezbędnych działań w celu jej prawidłowego załatwienia. Przeprowadzone postępowanie dowodowe budzi zastrzeżenia, bowiem nie spełnia ono wymogów przewidzianych w przywołanych regulacjach, a co za tym idzie, również tych stanowiących, iż Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego ocenia na podstawie całokształtu materiału dowodowego czy dana okoliczność została udowodniona. Doprowadziło to do co najmniej pochopnego uznania, że w niniejszej sprawie zachowanie radcy prawnego (…) nie uchybia regulacjom ustawy oraz Kodeksu Etyki Radców Prawnych. Wskazać należy na ustanowiony w art. 7 k.p.k. w związku z art. 74^1 ustawy obowiązek dokonywania oceny wiarygodności materiału

dowodowego w oparciu o wszechstronną, zgodną z zasadami logicznego rozumowania, wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego, analizę.

W zaskarżonym postanowieniu Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego nie odniósł się w prawidłowy sposób do zarzutów skarżącej zawartych w skardze a zawarte w uzasadnieniu postanowienia sformułowania stanowią konglomerat treści wynikających z wyjaśnień radcy prawnego i uniwersalnych, ogólnych zwrotów, co w żaden sposób nie pozwala prześledzić ewentualnego procesu dochodzenia do wniosków, będących podstawą rozstrzygnięcia. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego stwierdziła, że radca prawny profesjonalnie wykonywała obowiązki pełnomocnika z urzędu, ale temu wnioskowi nie towarzyszyły jednak żadne dodatkowe ustalenia czy własne oceny tego organu uwzględniające również zarzuty podnoszone przez skarżącą w skardze. Nierozpoznanie wszystkich twierdzeń strony skarżącej pozwala postawić zarzut niewyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności faktycznych sprawy, które mogły mieć wpływ na wynik postępowania zakończonego odmową wszczęcia dochodzenia na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. w związku z art. 74^1 ustawy.

W świetle wadliwie ustalonego stanu faktycznego Okręgowy Sąd Dyscyplinarny nie podziela stanowisko Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego, że radca prawny przy wykonywaniu zawodu, występując jako pełnomocnik z urzędu strony skarżącej w ramach postępowania prowadzonego przed Sądem Rejonowym (…) w (…) (…) o sygn. akt (…) wywiązała się z ciążących na niej obowiązków.

W ocenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego, analiza przedmiotowej sprawy wskazuje, że Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego, nie przeprowadziła wyczerpującego postępowania dowodowego, nie zgromadziła całości niezbędnego materiału dowodowego, co skutkiem niewyjaśnieniem wszystkich istotnych okoliczności przedmiotowej sprawy. Po przeanalizowaniu przedłożonego w sprawie materiału dowodowego Okręgowy Sąd Dyscyplinarny nie znalazł podstaw do obalenia zarzutów odwołania i uznał, że zasługują one na podzielenie.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny stwierdza, że do wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności faktycznych sprawy konieczne i niezbędne było ustalenie:

- w jakiej dacie sąd ustanowił, stronie skarżącej, pełnomocnika z urzędu i w jakiej dacie w odpowiedzi na postanowienie sądu do pełnienia tej funkcji Okręgowa Izba Radców Prawnych w Lublinie wyznaczyła radcę prawnego (…). Pamiętając, że ustanowienie pełnomocnika - radcy prawnego przez sąd jest równoznaczne z udzieleniem pełnomocnictwa procesowego,
- czy, w jakiej formie i w jakiej dacie radca prawny (…) skontaktowała się ze stroną skarżącą i zawiadomiła ją, że będzie jej pełnomocnikiem,
- czy, w jakiej formie i w jakiej dacie radca prawny poinformowała stronę w sposób z nią uzgodniony o stanie sprawy i skutkach podejmowanych czynności procesowych (art. 44 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego).
- czy, w jakie dacie i jakiego rodzaju czynności procesowe radca prawny wykonała w toku postępowania, w którym występowała jako pełnomocnik strony skarżącej,
- czy, w jakiej formie i w jakiej dacie radca prawny (…) przedstawiała stronie skarżącej informację o bezzasadności lub niecelowości wnoszenia środka zaskarżenia od orzeczenia kończącego sprawę, czyli postanowienia z dnia (…). o odrzuceniu zarzutów (art. 44 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego).

- czy radca prawny (…) nadal pełni funkcję pełnomocnika z urzędu, a jeżeli nie w jakiej dacie ustały jej obowiązki pełnomocnika strony skarżącej.

Ustalenie powyższych faktów było niezbędne do oceny czy radca prawny (…) wywiązała się z ciążących na niej obowiązków pełnomocnika procesowego, w tym także dotyczących informowania strony, w sposób z nią uzgodniony, o stanie sprawy sądowej, jej przebiegu i wyniku oraz z obowiązku konsultowania ze stroną zakresu podejmowanych czynności procesowych. Wykonywanie obowiązków pełnomocnika w realiach sprawy łączyło się także z obowiązkiem przedstawienia stronie skarżącej, w sposób w pełni zrozumiały, informacji o bezzasadności lub niecelowości wnoszenia zażalenia na postanowienie Sądu Rejonowego (…) w (…) (…) o sygn. akt (…) o odrzuceniu zarzutów. Zgodnie z art. 2 ustawy pomoc prawna świadczona przez radcę prawnego ma na celu ochronę prawną interesów podmiotów, na których rzecz jest wykonywana. Radca prawny wykonuje zawód ze starannością wynikającą z wiedzy prawniczej oraz zasad etyki radcy prawnego (art. 3 ust. 2 ustawy).

Powyższe prowadzi do uznania, że Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego nie podjęła wszystkich czynności, które pozwoliłyby na całościową ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego i nie wykazała zaistnienia przesłanek do wydania kwestionowanego postanowienia, dlatego też Okręgowy Sąd Dyscyplinarny wskazał na konieczność wykonania wymienionych powyżej czynności procesowych.

Nie podejmując wszelkich czynności niezbędnych do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy nie zgromadziła pełnego i wyczerpującego materiału dowodowego, a tym samym nie przeprowadziła stosownej analizy przedmiotowej sprawy nie wykazała zaistnienia przesłanek do wydania orzeczenia o odmowie wszczęcia dochodzenia toteż Okręgowy Sąd Dyscyplinarny postanowił uchylić zaskarżone postanowienie w całości i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny stwierdza, że niniejsze postanowienie nie przesądza sposobu przyszłego rozstrzygnięcia bowiem ponowne orzeczenie uzależnione jest od wyników prawidłowo przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego i końcowej rzetelnej oceny zgromadzonego wyczerpującego materiału dowodowego, z uwzględnieniem twierdzeń strony skarżącej zawartych w odwołaniu, jakie powtórnie zobligowany jest przeprowadzić Rzecznik Dyscyplinarny.

Z przytoczonych względów Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie orzekł jak w sentencji postanowienia.

Pouczenie:
Postanowienie niniejsze jest ostateczne w toku instancji i nie przysługuje od niego środek odwoławczy – art. 426 § 1 k.p.k. w związku z art. 74^1 pkt 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych.

Przewodniczący:	Sędziowie:	
……..	…….	…….
r.pr. Olimpia Marcewicz-Kochnio	r.pr. Bożena Bilkiewicz-Bańka	r.pr. Zofia Filipek-Kraczek